

ZIELONE PŁUCA POLSKI

U podstaw idei Zielonych Płuc Polski leży zasada zrównoważonego, rozwoju, który nie zagraża środowisku naturalnemu, pozwala przyszłym pokoleniom czerpać z zasobów Ziemi tyle samo ile nam się udaje.

„ Rzeczpospolita (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”, rozdział 1, art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zielone Płuca Polski 1983 – 2003

1983 r. – powstała idea i koncepcja Zielone Płuca Polski, które dzisiaj można uznać jako propozycję zastosowania zasad ekorozwoju dla obszaru północno-wschodniej Polski,

1988 – zawarcie Porozumienia władz administracyjnych i

politycznych regionu północno-wschodniej Polski w sprawie kompleksowej ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska na terenie woj. białostockiego, łomżyńskiego, olsztyńskiego, ostrołęckiego i suwalskiego, tworzących region Zielonych Płuc Polski (Białowieża – 13 maja 1988 r.). Do realizacji Porozumienia powołano Radę Programowo-Naukową. Na mocy ustaleń między Radą Programowo-Naukową a Narodową Fundacją Ochrony Środowiska, ta ostatnia prowadziła w imieniu Rady obsługę całości prac Porozumienia. Do tego celu utworzona została jednostka organizacyjna Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska, która od 1992 roku nosi nazwę Biuro Porozumienia Zielone Płuca Polski,

1990 - zawarcie Porozumienia (kontynuacja wcześniejszego) w celu stworzenia podstaw organizacyjnych i programowych dla kompleksowej ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska Obszaru Zielone Płuca Polski (Olsztyn – 21 grudnia 1990 r.),

1994 - Deklaracja Sejmu RP w sprawie obszaru Zielone Płuca Polski jako najważniejszego terenu do realizacji zadań ekorozwoju w Polsce,

1996 - rozpoczęto przyznawanie towarom i usługom Znak Promocyjnego ZPP, którego właścicielem jest Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska z siedzibą w Warszawie. Znak Promocyjny ZPP jest znakiem towarowym zarejestrowanym w Urzędzie Patentowym pod Nr 143863,

1999 - Senacka Komisja Ochrony Środowiska przyjęła stanowisko wyrażające poparcie dla realizacji programu Zielone Płuca Polski i doskonalenia struktur Porozumienia z uwzględnieniem nowego podziału administracyjnego kraju,

2001 - zawarcie nowego Porozumienia przez marszałków województw: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego, podlaskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego (Łańsk – 26 listopada 2001 r.),

2002 i pierwsze półrocze 2003 - działania zainteresowanych stron zmierzające do utworzenia samorządowego Stowarzyszenia Zielone Płuca Polski, nie doprowadziły one jednak do osiągnięcia zamierzonego celu.

Intensyfikacja działań

W drugiej połowie 2003 roku Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego w Białymstoku zostały podjęte działania zmierzające do ożywienia programu Zielone Płuca Polski.

Przyjęto następujące założenia koncepcyjne :

- związanie dotychczasowej działalności przewidzianej Porozumieniem z potrzebami, zadaniami i szansami stojącymi przed regionem, szczególnie w kontekście bliskiego wejścia Polski do struktur europejskich,
- możliwość pozyskiwania i racjonalnego wykorzystania środków strukturalnych Unii Europejskiej,
- promocja towarów i usług pochodzących z tego obszaru,
- znalezienie odpowiedniej formy organizacyjno-prawnej,
- przejęcie praw do Znaku Promocyjnego ZPP,
- program Zielone Płuca Polski ma być samofinansującym się przedsięwzięciem.

Został utworzony zespół roboczy, składający się z przedstawicieli samorządów województw z obszaru Zielonych Płuc Polski oraz NFOŚ. W wyniku prac zespołu roboczego, marszałek województwa podlaskiego jako inicjator przedsięwzięcia, wspólnie z prezesem Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska oraz po konsultacji z marszałkami województw: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego podjęli działania zmierzające do:

- zawarcia nowego Porozumienia w sprawie współdziałania na rzecz zrównoważonego rozwoju, ochrony różnorodności biologicznej i tożsamości kulturowej oraz promocji obszaru Zielone Płuca Polski

- powołania Rady Programowej Zielone Płuca Polski,
- utworzenia Fundacji Zielone Płuca Polski.

Porozumienie ZPP

Porozumienie ZPP zostało zawarte 20 grudnia 2004 r. w Ministerstwie Środowiska w Warszawie.

Do Porozumienia ZPP nie przystąpiło województwo mazowieckie, które w trakcie prac przygotowawczych wycofało się z udziału w przedsięwzięciu.

Celem Porozumienia jest kontynuowanie przez jego sygnatariuszy wypracowanych porozumień i deklaracji zawieranych w latach poprzednich i podejmowanie różnych form działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Porozumienie stanowi forum współdziałania osób publicznych na rzecz kontynuowania oraz upowszechniania zasad zrównoważonego rozwoju oraz promocji obszaru Zielone Płuca Polski z zachowaniem jego różnorodności biologicznej i tożsamości kulturowej.

Porozumienie przyczyni się do realizacji m.in. takich celów jak:

- ożywienie oraz proekologiczne ukierunkowanie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru Zielone Płuca Polski, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, leśnictwa, gospodarki wodnej, turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego,
- wspieranie inicjatyw organizacyjnych i finansowych tworzących materialne podstawy rozwoju obszaru Zielone Płuca Polski,
- wzrost atrakcyjności i konkurencyjności obszaru Zielone Płuca Polski,
- uwzględnienie arealu i specyfiki tego obszaru w polityce przestrzennej i regionalnej Państwa,
- podnoszenie poziomu wiedzy o walorach przyrodniczych i kulturowych obszaru Zielone Płuca Polski wśród mieszkańców

regionu, Polski i Europy.

Rada Programowa Porozumienia ZPP

Radę Programową tworzą sygnatariusze Porozumienia Zielone Płuca Polski.

Przewodniczącym Rady Porozumienia ZPP został marszałek województwa podlaskiego - Janusz Krzyżewski. Kadencja przewodniczącego trwa do końca 2005 roku. W 2006 r. funkcję przewodniczącego będzie pełnił marszałek województwa warmińsko-mazurskiego.

Rada Programowa określać będzie politykę prowadzoną przez Porozumienie, jak również reprezentować Porozumienie w kontaktach wewnątrz kraju jak i poza jego granicami. Do zadań Rady Programowej należeć będzie ocena działalności prowadzonej przez Fundację Zielone Płuca Polski.

Fundacja Zielone Płuca Polski

Akt notarialny ustanowienia Fundacji Zielone Płuca Polski oraz jej statut zostały podpisane 28 września 2005 r. w Białymstoku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Siedzibą Fundacji Zielone Płuca Polski jest miasto Białystok.

7 października 2005 r. ukonstytuowała się Rada Fundacji.

Przewodniczącym Rady został wybrany Jarosław Idźkowski – dyrektor Departamentu Infrastruktury i Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, a wiceprzewodniczącym Bogdan Meina - dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Statut Fundacji ZPP nie przewiduje wynagrodzeń z tytułu pełnienia funkcji członka Rady Fundacji.

Powołano również Zarząd Fundacji ZPP. Prezesem Zarządu został wybrany Krzysztof Wolfram, członkiem Zarządu – Teresa Orłowska.

17 października 2005 r. Fundacja ZPP została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego.

Podstawowym zadaniem Fundacji Zielone Płuca Polski będzie wspieranie przedsięwzięć samorządowych, instytucjonalnych i obywatelskich w zakresie zrównoważonego rozwoju regionu Polski północno-wschodniej, a w szczególności działań na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego. Działalność Fundacji uwzględniać będzie szeroką pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych na ten cel oraz wspieranie starań jej założycieli w pozyskiwaniu funduszy celowych krajowych i zagranicznych.

Fundacja stanie się właścicielem znaku towarowego Zielone Płuca Polski.

19 kwietnia 2004 r. Zarząd Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska podjął uchwałę nr 6/2004, w której zobowiązuje się do nieodpłatnego, notarialnego przekazania Fundacji Zielone Płuca Polski prawa do znaku towarowego Zielone Płuca Polski.

Rozwijanie i popularyzowanie Znaku Promocyjnego ZPP wzmocni jego pozycję jako markowego znaku jakości o charakterze regionalnym.

Decydującą rolę w funkcjonowaniu Fundacji odgrywać będzie Rada Fundacji złożona z przedstawicieli zarządów województw oraz reprezentantów innych fundatorów.

Do wyłącznych kompetencji Rady Fundacji należeć będzie m.in.:

- wytyczanie głównych kierunków działania Fundacji,
- zatwierdzanie programów działania Fundacji,
- powoływanie i odwoływanie członków Zarządu Fundacji, nadzorowanie pracy Zarządu,
- udzielanie corocznego absolutorium Zarządowi Fundacji.

Podsumowanie

Powyższe przedsięwzięcia mają służyć wykorzystaniu szansy rozwoju obszaru objętego Porozumieniem.

Funkcjonowanie regionalnego systemu na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz ochrony różnorodności i tożsamości przyrodniczej i

rozwoju oraz ochrony różnorodności i tożsamości przyrodniczej i kulturowej Polski powinno mieć należne miejsce w praktycznym działaniu społecznym, gospodarczym i politycznym w regionie i kraju.

Zobacz także Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska oraz Zielone Płuca Polski